

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

VI. Humanæ Beatitudinis Radius Ex Gemma Achate. Ven. Arn. Summus
Caroli IV. Imperatoris Minister, Gratia Et Autoritate In Aulis Principvm,
Regvm Ac Pontificvm Svmmorvm Florentissimvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

menta, debent examinari. Sive addideris, sive detraxeris, sanitati nocuisti. Indivisibile est Justitiæ temperamentum ad pondus, & omne gemmarum vincit examen, alioquin loco sanitatis venenum propinatur.

VEN, Præsul *Arneſtus*, ut *Sapphirus* *Carolo* Cæsari fuit, in quo veritatem aspiceret; ita alios judicabat, ut se ipsum in Tribunali Divinæ Justitiæ simul stare & judicari de judicio existimaret. Vide, aut reminiscere, quæ de eo pridem narravimus; meritoque hunc ei *Sapphiri radium* addimus, ac eò libentiùs, quòd Præsuli suo & Principi *Bohemia Sapphirum* possit offerre; quippe, ut ait *Boëtius*, *satis præstantes Sapphiros, & Lazulos Bohemia profert.*

Ansel. l. 2. de gemmis ad Rudolphum Cæsarem C. 42. & C. 130.

VI. HUMANÆ BEATITUDINIS RADIUS

EX GEMMA ACHATE.

VEN. ARN. SUMMUS CAROLI IV. IMPERATORIS MINISTER, GRATIA ET AUTHORITATE IN AULIS PRINCIPVM, REGVM AC PONTIFICVM SUMMORVM FLORENTISSIMVS.

Achates gemma est, cui Naturæ error pretium facit, quippe *Avenula*, nativo ductu, species fluminum, nemorum, arborum, montium, valliumque, aliæque plura, repræsentant. Notus est Regis *Pyrrhi Achates*, in quo *Apollo* cum *Cithara* in consilio *Musarum* sedebat, sed earum quælibet cum proprijs Insignibus; denique *Parnassus* non in rupe, sed in gemma visebatur. *Mercatus* solem in *Achate* habuit tam graphicè expressum, ut nulla ars pulchriùs posset imitari. Ego, verba sunt *Anselmi Boëtij*, *Medici & Gemmari*, apud *Rudolphum præstantis*, *Achatem habeo, qui non major est ungue medij digiti, qui circulus tam exactè fusco colore notatum refert, ut circino perfectior exarari non possit.* In circuli medio *Effigies Episcopi cum mitra exactissimè apparet, &c.* In hac igitur hilarissima gemma *Achate*, sit picta regio suis oppidis, montibus, fluminibusque distincta, qualis esse in *Achate* sæpe solet. Super hanc Regionem circinus statuatur, cujus pes prior cum corona regia centrum Regionis tangit, ak-

Achates boëtij Ministri symbolum. Plin. lib. 37. C. 1. & 10.

Marsil. Catalogus variat. observ. lib. 3. C. 17.

Boëtius l. 2. de gemmis C. 96.

H h h

tes

ter verò pes cum Archiepiscopali Infula circa totam Regionem circumferentiæ lineam describit. Notum est, Bohemiæ rotundam, & circulo similem, esse figuram. Inscriptionem imagini adijce: *hic jubeat, alter obit curis*. Achatem gemmam, Summi Ministri symbolum faciunt Eruditi. Vide, quæ hac super re notavit de la Cerda in Æneid. Apud Maronem enim *Aneas uno graditur comitatus Achate*. Nos quoque olim *Achatem* in gemmam conversum, jam in digito Principis sedentem, in quo Princeps spectare possit omnia, juvenili carmine cecinimus. Talem Lib. 6. Liv. *Achatem* habebat *Carolus* in *Arnesto*; summus erat Regni Minister, quem Græci, Livio teste, dixerunt, *Apolectum*; cujus ministerium & curas, quibus *Bohemiã* descripsit, in superioribus libris invenies. *Rex movet à Centro*, ad eum omnes referuntur lineæ; Ministri Regna curis amplectuntur. Sed & *Achates* patria gemma est, ex quo facilius Radius *Arnesto* parabitur. In *Bohemia*, ait citatus Boëtius, *non procul Misã, Leuchates* reperitur, *punctulis nigris vel purpurei coloris conspersus, qui elegantissimus est, &c.*

SUMMI MINISTERII RADIUS.

Ad aulã ingeniosissimi, prudentissimi, experientissimi, doctissimi, &c. advocandi, nõ ditissimi.

Qui regnare cupit, Consiliarios quærat. Non enim verum est illud, quod jactabatur: *Vnus non sufficit Orbis*. Verius dicitur: *Vnus non sufficit Orbi*. Et quomodo sufficisset, qui nec sibi regendo, nec uni *Babyloni* suffecit? Quantas Machinas supra hominum capita Naturæ creator suspendit! quot influentijs opus est, ut vivat Orbis! quot oculis unus hic custoditur! Sol unus satis non est, innumerabilem Aulam siderum trahit, Sed hic labor, hoc opus, ut ad Aulas sapientissimi, non ditissimi evocentur. Difficile est Vates invenire, atqui omnis Consiliarius Vaticinium profitetur, ut *Ianus*, quem à tergo nulla pinsit *Ciconia*. Quin adeò tres vultus habet *Prudentia*: *Tempus* aspiciit *præteritum*, quod exempla, & causas suppeditat; *præsens* rei totius verissimum statum exhibet; at tempus *futurum* utilitates Regnorum, & ante omnia Principis famam, etiam diu post futuram, respectat. An enim malefacta posteri tacebunt? ciconias faci-

Iuvon.

facient, irridebunt, & incorruptis Judicijs favient. Vapulabunt inutilia & noxia Consilia, & Historicorum calamis confodientur. Narrabunt isti vulnera Reipublicæ, nec contenti vulnere, nominabunt percussores: *His Ministris Patria perijt, his floruit; hujus consilys extincta gloria Nobilitatis est; hujus conatibus, dum bityrum emungitur, sanguis expressus est.* Facile ista cavet, qui non se in consilio, sed Principem quærit; Principalem animum, qui consulit, debet habere. A puncto medio circumferentia regitur, non à circumferentijs centrum; alioquin non Regis ille circulus erit, sed privatus paucorum. Duo tamen maximis Consilij Duo Consiliorum etiã optimorum naufragia, obstant, dum *aut produntur, aut differuntur.* Etiam Feræ surgentes perturbant cubilia, nè capiantur; quanto magis humana prudentia. Una *Penelope*, brevi noctis morâ Telam retexet, quam multis diebus contexerat. A quo justius silentium exigas, quàm ab illis, quibus, ut taceant, solvitur? quibus silere honor est? Consilium, *Reguli* habet naturam; qui si prius videtur, necatur; si prior videt, occidit. Hinc *Minotaurus* inter Romana signa, ex Labyrintho translatus. Nam militaria Consilia præcipuè, debent ab hostibus ignorari. Prima consilij *Gloria silentium* est; altera *celeritas*. Sæpe consilium pessimum celeritas obtegit; tarditas, etiam ex bono malum fecit. Optimum est, quod in arena, & sub manu nascitur. Quantum hosti virium accedit, cum scit te prælium non audere? *At dum Romæ consultatur, Prætoris Saguntus amittitur.* Posthuma consilia, medicinis post mortem comparantur, quæ nihil profunt, nisi fortè Medico, cui solvitur. VEN. *Archiepiscopus & Princeps Arnestus*, hæc omnia, ut pridem probavi, secutus, talem ac tantum Principem *Carolus IV.* consilij reddidit, ut invidiæ magis ejus virtus, quàm imitationi sit subjecta; ideoque, ut *Achates Caroli*, radio ex *Achate* fulgebit.

